

EL MÓN DEL LLIBRE

Jordi Serriols Pla

La mirada de Nicodemus

Vicent Usó i Mezquita

Editorial 3 i 4

València, 1996. 266 pàgines

En una de les primeres ressenyes d'aquesta secció d'*Exàgono* (número 427 d'abril-juny de 1996), ja vam comentar un dels llibres publicats pel vilarealenc Vicent Usó i Mezquita. En aquella ocasió ens ocupàvem de *l'en els arbres i en el vent*, guanyadora del Premi Ciutat de Vila-real 1995, i déiem "No hi ha dubte que sentirem parlar de l'amic Vicent en un temps no molt llunyà com un dels grans escriptors valencians".

Ara, just un any després, la lectura de *La mirada de Nicodemus*, guanyadora del Premi Ciutat d'Elx de narrativa breu Antoni Bru 1995 ens ha confirmat aquell pronòstic. Vicent Usó i Mezquita se'ns ha revelat com un gran narrador, com un gran descriptor, amb una tècnica extranyament perfecta per a un escriptor de només 33 anys i amb només una novel·la al mercat.

La mirada de Nicodemus és una novel·la històrica, gènere de moda en les lletres catalanes actualment, ambientada en la Roma del segle XVI. Però també és una novel·la negra que ens narra totes les intrigues que hi hagué els darrers anys de la vida de Michelangelo Buonarroti per llevar-li de les mans la direcció de les obres de la Basílica de Sant Pere. Però també és una novel·la psicològica que ens posa dins la pell dels diversos personatges que intervingueren en aquells afers d'una manera poc habitual. I tot això amb un estil personal, farcit d'adjectius que ens transpor-

ten com si ho visquérem a l'espai de la novel·la.

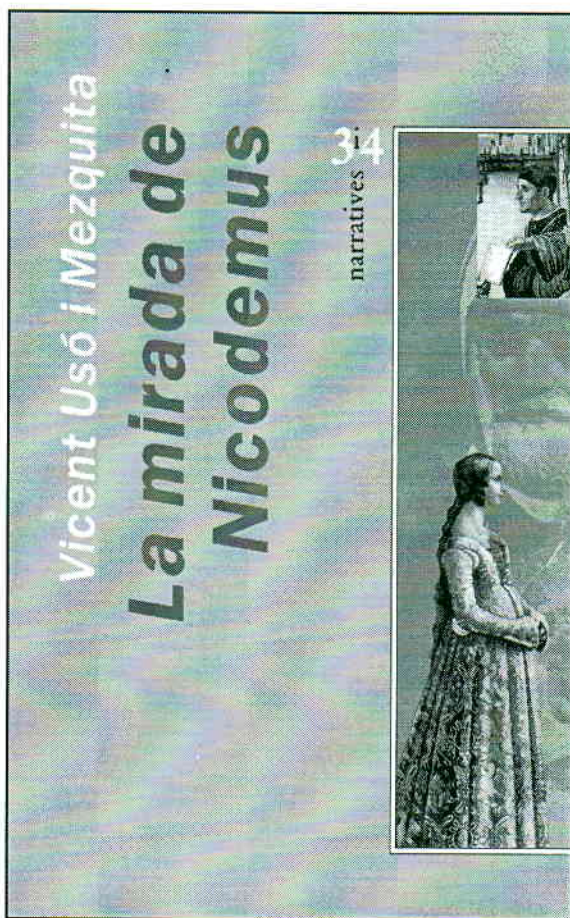
Efectivament, el tractament que fa Vicent Usó de l'adjectivació i de les metàfores és un dels trets que el caracteritzen entre els narradors actuals. Llegiu si no la següent cita:

"Les gotes insstien a rondinejar sordament contra el cristall humit de tants dies de pluja i invitaven, amb la seua cançó trista, al recolliment. No era un aiguat violent. Ben al contrari, es tractava d'una pluja finíssima, quasi imperceptible si no hagués estat pel soroll del vidre, una ruixada que queia dolçament, sense cap mena de pressa, com si pensés estar-se així tota l'eternitat" (p. 91)

En llegir aquestes línies, no veieu caure la pluja al vostre finestral? No sentiú la seua remor? Doncs, aquest és només un dels múltiples exemples que podríem posar per justificar les nostres afirmacions.

Això, però, no és tot. La presentació de la trama i dels personatges es fa també d'una manera bastant original, amb una tècnica polifònica que pocs s'atreveixen a usar en l'actualitat. La novel·la es divideix en 10 capítols o parts, cadascun centrat en un personatge. El narrador, completament omniscient, controla tot el que fa cada personatge i ens dóna tota la informació necessària mitjançant retrospeccions temporals, salts endarrera que ens permeten conèixer l'origen de cadascun d'ells. Aquesta tècnica, no obstant, no dificulta la comprensió de la

novel·la, sinó que la facilita perquè les referències constants als altres personatges i la repetició de fets ja contats abans li donen a la narració la coherència necessària. A més, aquesta manera de narrar facilita al lector el coneixement de cada per-

EL MÓN DEL LLIBRE

Jordi Soriols Pla

sonatge individualment. Si Vicent Usó hagués escrit la trama de la manera habitual, incorporant tots els personatges a la vegada, ens hauríem quedat "a mitges", no hauríem arribat a copsar l'objectiu psicologista de l'autor. Així, veient els personatges individualment comprenem més fàcilment les seues accions, i a alguns -tot i ser assassins- els disculpem.

En definitiva, aquesta primera novel·la "gran" de Vicent Usó i Mezquita ens ha confirmat el que ja véiem en les anteriors (*La cançó de la terra estimada* i *I en els arbres i en el vent*): Vicent Usó és, ara per ara, un dels millors narradors valencians actuals. Esperem, doncs, que continue en aquest camí i que pugua seguir publicant meravelles com aquesta.

Arrels de Sal

Carme Rufino i Bey

Publicacions de l'Il·lustríssim Ajuntament

Temes vila-realencs. Sèrie IV. Número 19

Vila-real, 1997. 37 pàgines

Carme Rufino i Bey és una jove de Borriana que amb aquest primer poemari ha aconseguit guanyar el Premi de Poesia Ciutat de Vila-real 1996. El llibre consta de vint-i-nou poemes d'amor que tenen com a motius principals la mar, la sal, el vent i el cel. És a dir, els elements bàsics que conformen el paisatge diari d'una ciutat costanera com és Borriana.

Al llarg dels poemes veiem que el tractament que Carme Rufino fa de l'amor ha begut molt de les fonts literàries catalanes de l'Edat Mitja, i s'observa una gran influència de la mitologia grega. Així, trobem versos totalment ausiasmarquians com els que enceten el poema XII:

"Com la del cérvol ferit
la meua mort,
nodrint de porpra verdes frondes" (p. 24)

I referències clàssiques en certs noms propis d'éssers fantàstics que ajuden a engrandir la poèticitat de cada composició:

"Dóna'm, Medea, la clau de la mort
i per tu esculpiré amb sal el retorn" (p. 33)

La mort, que apareix en les dues cites anteriors, és un altre dels temes recurrents en el poemari. Però no és una mort tràgica, sinó necessària per a arribar totalment a l'amor. Aquesta idea ens recorda, també, a Ausiàs March, com ho fan les nombroses comparacions que omplien el llibre.

En definitiva, Carme Rufino se'ns presenta als lectors de Vila-real amb una gran força i amb un vocabulari ric, ple de referències literàries a altres autors, però amb molta originalitat. L'originalitat derivada de convertir el seu amor en la costa borriana en un amor universal.

